

Επίσκεψη στο Νομισματικό Μουσείο

Ονοματεπώνυμο:

Το κτίριο του Ιλίου Μελάθρου είναι νεοκλασικό με αρκετά αναγεννησιακά στοιχεία. Σε ορισμένες από τις ακόλουθες φωτογραφίες απεικονίζονται νεοκλασικά κτίρια. Εντοπίστε τα αναγράφοντας ένα Χ στο αντίστοιχο τετραγωνάκι. Να δικαιολογήσεις τις επιλογές σου.

Ακαδημία Αθηνών

Μουσείο Μπενάκη (οδού Πειραιώς)

Μέγαρο Σταθάτου

Εθνική Γλυπτοθήκη

Νέο Μουσείο Ακροπόλεως

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

1. Τι σημαίνει «Ιλίου Μελάθρον», πότε και από ποιον αρχιτέκτονα χτίστηκε;
.....
.....
2. Ο Ερρίκος Σλήμαν, ο ιδιοκτήτης του, θεωρείται ο πατέρας της «μυκηναϊκής αρχαιολογίας». Σε ποιες περιοχές της Ελλάδας ανέσκαψε για πρώτη φορά; Από τις παρακάτω αναγραφόμενες κυκλώστε τις σωστές:

Τίρυνθα, Ορχομενός, Τροία, Θήβες, Μυκήνες, Άργος

3. Το «Ιλίου Μελάθρον», το τριώροφο αυτό αρχοντικό, περιλαμβάνει ένα πλήθος αιθουσών διακοσμημένων με ποικίλα διακοσμητικά θέματα στους τοίχους και ψηφιδωτά στα δάπεδα.

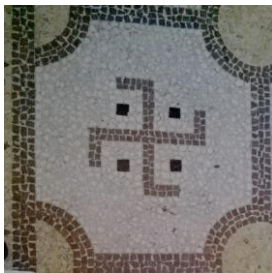
Α Όροφος, Προθάλαμος.

Η αγάπη του Σλήμαν για την Επιστήμη της Αρχαιολογίας απεικονίζεται στις τοιχογραφίες με απεικονίσεις ερωτιδέων, που ασχολούνται με τις εργασίες της ανασκαφής. Παρατηρήστε τις και

εντοπίστε αυτήν με τον ερωτιδέα που κρατάει στα χέρια του την προσωπίδα του Αγαμέμνονα.

4. Παρατηρήστε τα δάπεδα και διακρίνετε τα φυτικά και ζωικά μοτίβα, καθώς και διάφορους τύπους αγγείων, τα οποία αποτελούν χαρακτηριστικά ευρήματα από τους τόπους, όπου ανέσκαψε ο Σλήμαν. Σχεδιάστε ορισμένα από αυτά, όπως έκανε και ο Σλήμαν στο ημερολόγιό του.

Ανάμεσα σε αυτά αφθονεί το σχήμα της σβάτικας.
Τι συμβόλιζε στον αρχαίο κόσμο;

.....

5. Παρατηρήστε τις τοιχογραφίες και τις οροφोगραφίες, που είναι όλες έργα του Σλοβένου ζωγράφου Γιούρι Σούμπιτς και αποτελούν αναπαραστάσεις από τοιχογραφίες ρωμαϊκών οικιών της Πομπηίας, που είχαν ανακαλυφθεί εκείνη την εποχή. Κάποιες από αυτές απεικονίζουν σκηνές από τα Ομηρικά έπη, που λάτρευε ο Σλήμαν καθώς και τοπία από τους χώρους των ανασκαφών του. Μπορείτε να αναγνωρίσετε κάποιες από αυτές, όπως:

- Α. Το άρμα της ροδοδάχτυλης Ηώς (Αυγής) που φέρνει το φως σε θνητούς και αθάνατους στην είσοδο του μεγάρου.
- Β. Ο Γανυμήδης που τον αρπάζει ο αετός του Δία.
- Γ. Συνάντηση και γάμος του Δία και της Ήρας στο όρος Ίδη της Τροίας
- Δ. Η περιποίηση του Αινεία από κάποιο γιατρό.
- Ε. Η αποκάλυψη του Αχιλλέα στο ανάκτορο του Λυκομήδη στη Σκύρο.
- Στ. Ο Ορφέας που παίζει λύρα.
- Ζ. Η Πύλη των Λεόντων στις Μυκήνες
- Η. Η Ακρόπολη της Τίρυνθας
- Θ. Τα τείχη της Τροίας

6. Πού, πότε και από τι μέταλλο κόπηκαν και κυκλοφόρησαν τα πρώτα νομίσματα του αρχαίου ελληνικού κόσμου;

.....
.....

7. Ποιο ήταν το πρώτο νόμισμα που κόπηκε στον ελλαδικό χώρο; Κυκλώστε το σωστό από τα παρακάτω:

α) η δραχμή, β) το ρόδιον γ) ο στατήρας δ) η χελώνα

8. Σύμφωνα με τον Όμηρο (Ιλιάδα, ραψωδία Β, στ. 858), ο άργυρος «γεννήθηκε» στην αρχαία Αλύβη (περιοχή του Εύξεινου Πόντου), «όθεν αργύρου εστί γενέθλη», που διέθετε πλούσια κοιτάσματα του μετάλλου αυτού. Σε ποιες άλλες περιοχές του αρχαίου ελληνικού χώρου υπήρχαν μεταλλεία εξόρυξης αργύρου, χρυσού και χαλκού; Αντιστοιχίστε το κάθε μέταλλο της Α στήλης με τις περιοχές εξόρυξής του στη Β στήλη:

A	B
Άργυρος	Λαύριο
	Χαλκίδα
χρυσός	Σίφνος
	Παγκαίο
Χαλκός	Σέριφος
	Αργολίδα

Αίθουσα 1

Παρατηρήστε και σχεδιάστε ένα νόμισμα από τη Συλλογή του Ερρίκου Σλήμαν.

Αίθουσα 2

Παρατηρήστε και σχεδιάστε το Τάλαντο σε σχήμα δοράς βοδιού από τις Μυκήνες, το οποίο χρησιμοποιήθηκε από τον 16^ο – 14^ο αι. π.Χ.

Αίθουσα 2

Σχεδιάσε μου μια δέσμη σιδερένιων οβελών, που πρόσφερε ο βασιλιάς του Άργους Φείδωνας στο ναό της Ήρας στο Άργος, τον 7^ο αι. π.Χ. Από τον 7ο αιώνα π.Χ. ένα χρηστικό αντικείμενο ως μέσο συναλλαγής ήταν ο **οβελός**, η σούβλα δηλαδή ψησίματος. **Έξι οβελοί, όσους δηλαδή χωράει να κρατήσει η παλάμη ενός ανθρώπου, αποτελούσαν μια δραχμή.** Από εκεί προέρχεται η ονομασία της δραχμής (δράττομαι=κρατώ, δράξ=παλάμη>δραχμή).

«γλαύκες»: τα αρχαία τετράδραχμα της Αθήνας με παράσταση της κεφαλής της θεάς Αθηνάς από τη μία πλευρά και γλαύκας (κουκουβάγιας) από την άλλη, κυκλοφόρησαν από το τέλος του 6^{ου} αι. π.Χ. μέχρι τον 1^ο αι. π.Χ. και το μιμήθηκαν πολλές χώρες του αρχαίου κόσμου, όπως η Αίγυπτος, η Αραβία, η Βαβυλωνία, η Λυκία, κ.ά.

«Κομίζει γλαύκας εις Αθήνας»: φράση που χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα, για να δηλώσει πως κάποιος λέει πράγματα πασίγνωστα λες και ήταν άγνωστα.

Αίθουσα 3

Σχεδιάστε ένα νόμισμα από μια ελληνική αποικία

α) Γράψτε την ονομασία του

.....

β) Κυκλώστε τον τόπο προέλευσής του:

Κάτω Ιταλία, Σικελία, Προποντίδα, Θράκη,
Εύξεινος Πόντος

8. Κάποιες φορές οι αρχαίοι χαρακτές έγραφαν το όνομά τους πάνω στο νόμισμα που δούλευαν, όπως κάνουν και σήμερα, αν και φροντίζουν να το κρύβουν. Ψάξτε και βρείτε το **δεκάδραχμο Συρακουσών του 4^{ου} αι.π.Χ.** με το κεφάλι της νύμφης Αρέθουσας και τα δελφίνια γύρω από αυτό. Θα διακρίνετε τα γράμματα ΕΥΑΙΝΕ, τα αρχικά δηλαδή του ονόματος ΕΥΑΙΝΕΤΟΣ, που ήταν ο χαρακτήρας που το φιλοτέχνησε. Το όμορφο αυτό κεφάλι της Αρέθουσας ήταν αγαπητό στους καλλιτέχνες τόσο της αρχαιότητας όσο και στους σύγχρονους, οπότε απεικονίστηκε σε πολλά νομίσματα και χαρτονομίσματα.

Γνωρίζετε κάποια τέτοια χαρτονομίσματα και ποιας εποχής;

.....

9. Σε ποιας πόλης το νόμισμα παριστάνεται η μορφή της Ευρώπης στη μία πλευρά και στην άλλη η μορφή ενός ταύρου (μεταμορφωμένου Δία). Β. Σε ποιο σύγχρονο κέρμα παριστάνεται η Ευρώπη;

.....

<p>Αίθουσα 4</p> <p>Αναφέρετε ποια είναι τα αγαπημένα θέματα στα αρχαϊκά νομίσματα</p>	<p>1).....</p> <p>2).....</p> <p>3).....</p> <p>4).....</p> <p>5).....</p>
<p>Αντιστοιχίστε καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις με τη σημασία τους στην απέναντι στήλη:</p> <p>1. ναυτοδάνειο (εξ ου και το σύγχρονο «θαλασσοδάνειο»)</p> <p>2. λυδία λίθος</p> <p>3. πονηρό χαλκίο</p> <p>4. σταθμίο</p> <p>5. «θησαυρός»</p>	<p>1) σύνολο αρχαίων νομισμάτων που φέρνει στο φως η αρχαιολογική έρευνα, ανεξάρτητα από την ποσότητα, την αξία του μετάλλου και τις υποδιαιρέσεις του.</p> <p>2) δάνειο που δίνονταν σε ναυτικούς και είχε το μεγαλύτερο επιτόκιο, 100%, λόγω του αυξημένου κινδύνου απώλειας της ζωής των δανειζόμενων</p> <p>3. νόμισμα που εξωτερικά είναι αργυρό και εσωτερικά χάλκινο</p> <p>4. λίθος ελέγχου της περιεκτικότητας των κραμάτων χρυσού</p> <p>5) μέτρο βάρους, βαρίδι</p>

10. Ιδιαίτερο στοιχείο της διακόσμησης του κτηρίου αποτελούν και οι πολλές αρχαίες επιγραφές, που κοσμούν τους τοίχους και οι περισσότερες έχουν άμεση σχέση με την χρήση κάθε χώρου. Περιλαμβάνουν κυρίως περίφημα γνωμικά του αρχαίου κόσμου.

«Οικωφελίη, η τε τρέφει αγλαά τέκνα» (Η νοικοκυροσύνη μεγαλώνει ένδοξα τέκνα),
Ομήρου Οδύσσεια, ραψ. ξ 222- 223
«Γνώθι σαυτόν» (Να γνωρίσεις τον εαυτό σου), Χίλων

«Μελέτη το παν» (Η μελέτη είναι το παν), Περίανδρος

«Βαρύ η απαιδευσία» (Είναι βαριά η έλλειψη μόρφωσης), Θαλής ο Μιλήσιος

Διάλεξε μία από αυτές και γράψε ένα δικό σου κείμενο, με τη μορφή ομιλίας ή ποιήματος ή διηγήματος με τίτλο την επιγραφή αυτή.

Στον Β' Όροφο: Νομισματοκοπεία

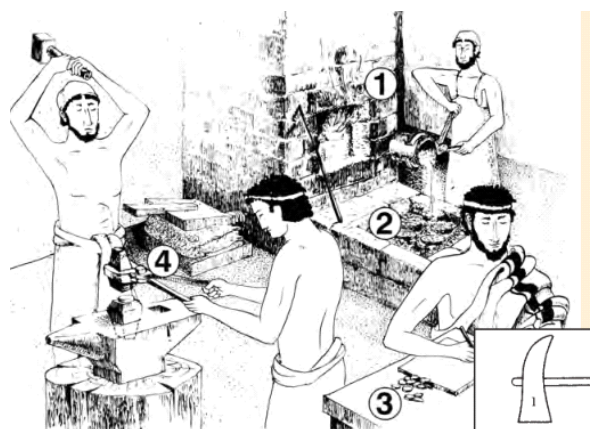
Η κατασκευή του νομίσματος γινόταν στα νομισματοκοπεία. Οι μεγαλύτερες πόλεις διέθεταν πιο οργανωμένες εγκαταστάσεις. Στην Αρχαία Αγορά της Αθήνας ανασκάφηκε νομισματοκοπείο της πόλης. Το κτήριο ήταν αρκετά μεγάλο και οι χώροι εργασίας ήταν οργανωμένοι γύρω από μια αυλή. Στο νομισματοκοπείο των Αθηνών εργαζόνταν δημόσιοι δούλοι που είχαν περιορισμένα καθήκοντα. Νομισματοκοπεία έχουν εντοπισθεί και στην αρχαία Πέλλα, στην Πάφο της Κύπρου και σε άλλες πόλεις.

Ερώτηση: Σημειώστε στα κυκλάκια του σκίτσου τις αντίστοιχες εργασίες σύμφωνα με την σειρά που περιγράφονται 1,2,3,4.

*Οι τεχνίτες έλιωναν και καθάριζαν το μέταλλο στο καμίνι (αρ.1 και 2).

*Έχυναν το ρευστό μέταλλο σε καλούπια και του έδιναν κυκλικό σχήμα. Η κυκλική αυτή πλάκα μετάλλου λεγόταν «πέταλο» (αρ.3).

*Κατόπιν, τοποθετούσαν το πέταλο ανάμεσα σε δύο σφραγίδες(αρ.4). Με την πίεση που έδινε το χτύπημα ενός σφυριού στις σφραγίδες, οι παραστάσεις αποτυπώνονταν στο πέταλο.

Οι μήτρες ήταν σφραγίδες κατασκευασμένες από ορείχαλκο, σίδηρο, ή μπρούτζο. Μια μήτρα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να παράγει από 10.000 έως 30.000 νομίσματα.

1. Σφυρί, "σφύρα".
2. Πάνω μήτρα, "χαρακτήρ".
3. Κυκλική πλάκα μετάλλου, "πέταλο".
4. Κάτω μήτρα ή "ακμονίσκος".

11. Από πού πήρε το όνομά της η σημερινή Τράπεζα;

.....

12. Από τι αποτελούνταν ο εξοπλισμός των αρχαίων τραπεζιτών;

.....

.....

13. Πού γίνονταν οι οικονομικές συναλλαγές στην αρχαία Αθήνα;

.....